

Φιλοσοφία Β΄ Λυκείου

Κεφάλαιο 1^ο «Ξεκινώντας από την απορία»

Διδακτικό σενάριο 2^{ου} μαθήματος

Χρόνος διδασκαλίας: 2 διδακτικές ώρες

Πορεία διδασκαλίας: Παρουσίαση-Κατανόηση θεωρίας βάσει ερωτήσεων-Εφαρμογή της θεωρίας / Παραγωγή λόγου-Αξιολόγηση της διδασκαλίας.

Ενότητα δεύτερη: Βασικοί στόχοι της φιλοσοφικής δραστηριότητας

Α΄ Φάση διδασκαλίας: παρουσίαση διδακτικής ενότητας

Ερώτηση: Ποια είναι η προϋπόθεση της φιλοσοφικής αναζήτησης;

- ✓ Πρέπει να γνωρίζουμε το περιεχόμενο των γενικών και αφηρημένων εννοιών (ελευθερία, ομορφιά κ.ά.), για να προχωρήσουμε σε φιλοσοφική αναζήτηση, καθώς μπορεί οι έννοιες να αποκτούν διαφορετικό περιεχόμενο στο πλαίσιο της επιστημονικής έρευνας και άλλο στο πλαίσιο της καθημερινής ζωής.

Ερώτηση: Γιατί οι φιλόσοφοι μας ζητούν να αιτιολογούμε τις πεποιθήσεις μας;

- ✓ Οι φιλόσοφοι μας θυμίζουν πως πολλές φορές οδηγούμαστε σε πλάνη και από τις αισθήσεις μας και από τη λογική μας, γι' αυτό μας υπενθυμίζουν συνεχώς πως οφείλουμε να αιτιολογούμε ακόμη και τις βασικές πεποιθήσεις μας που αποκτήσαμε βιωματικά ή από διδασκαλία ή από τη συναναστροφή με ανθρώπους του περιβάλλοντός μας.

Ερώτηση: Ποιος ο βασικός στόχος της φιλοσοφικής αναζήτησης;

- ✓ Η φιλοσοφία στοχεύει να διαμορφώσει μια συνολική και χωρίς αντιφάσεις θεώρηση του κόσμου, συνδυάζοντας γενικές αντιλήψεις και θεωρήσεις που αντλούν οι άνθρωποι στην καθημερινή τους ζωή από την εμπειρία ή τη θρησκεία, ή τις επιστήμες ή τις τέχνες.

Ερώτηση: Είναι εύκολο η Φιλοσοφία να πετύχει τον παραπάνω βασικό της στόχο;

- ✓ Ο στόχος της Φιλοσοφίας είναι πολύ δύσκολος, καθώς οι αντιλήψεις αλλάζουν ταχύτατα λόγω της προόδου των επιστημών και των τεχνών.

Ερώτηση: Ποιοι οι πρακτικοί στόχοι της φιλοσοφικής αναζήτησης;

- ✓ Η φιλοσοφική αναζήτηση, σε θεωρητικό επίπεδο υποδεικνύει αρχές και αξίες που ρυθμίζουν και νοηματοδοτούν τη ζωή μας και σε πρακτικό επίπεδο, καθοδηγεί τις πράξεις μας.

Π.χ. Η φιλοσοφία μας υποδεικνύει πως πρέπει να μας χαρακτηρίζει το μέτρο (παν μέτρον άριστον) ως αξία και έτσι μας καθοδηγεί να ενεργούμε με μέτρο και εγκράτεια.

Συμπέρασμα: Η φιλοσοφία είναι «τέχνη του βίου».

Φιλοσοφία Β΄ Λυκείου

Κεφάλαιο 1^ο «Ξεκινώντας από την απορία»

Β΄ Φάση διδασκαλίας: Κατανόηση της ενότητας

Ερωτήσεις κατανόησης της θεωρίας.

1. Γιατί η κατανόηση των γενικών και αφηρημένων εννοιών είναι προϋπόθεση φιλοσοφικής αναζήτησης;
2. Πώς κατανοείτε την πολυσημία των εννοιών π.χ. της ελευθερίας ή της ομορφιάς.
3. Γιατί η φιλοσοφία μας υπενθυμίζει συνεχώς πως πρέπει να αιτιολογούμε όλες μας τις πεποιθήσεις ακόμη και τις πιο βασικές;
4. Πώς αντιλαμβάνεστε την άποψη των φιλοσόφων πως οι αισθήσεις μας ή η λογική μας μπορεί να μας οδηγήσουν σε πλάνη;
5. Ποιοι παράγοντες μας επηρεάζουν, ώστε να διαμορφώνουμε διαφορετικές όψεις του κόσμου;
6. Γιατί είναι δύσκολο να έχουμε συνολική θεώρηση του κόσμου;
7. Πώς αντιλαμβάνεστε την άποψη πως η φιλοσοφία έχει πρακτικούς στόχους;
8. Να σχολιαστεί η φράση «Η φιλοσοφία θεωρείται “τέχνη του βίου”».

Γ΄ Φάση διδασκαλίας: Παραγωγική-Εφαρμογή της γνώσης

Ερωτήσεις συνδυασμού Θεωρίας και κειμένων.

1. Πώς κατανοείτε την άποψη πως η Φιλοσοφική δραστηριότητα κινείται γενικευτικά, προς μία δηλαδή συνολική θεώρηση του κόσμου, βασισμένοι στη σχολική γνώση και στο κείμενο 1, όπου παρατίθεται η άποψη του Σωκράτη, όπως μας δίνεται στο έργο «Ευθύφρων» του Πλάτωνα;
2. Βάσει της γνώσης που αποκομίσατε από τη δεύτερη διδακτική ενότητα και του κειμένου 2, όπου παρατίθεται η άποψη του T. Nagel (1989), α) πώς αντιλαμβάνεστε την άποψη πως οι έννοιες παίρνουν διαφορετικό περιεχόμενο (πολυσημία) στο πλαίσιο της επιστημονικής έρευνας και διαφορετικό στο πλαίσιο της καθημερινής ζωής; β) Ποια η διαφοροποίηση της Φιλοσοφίας από την Ιστορία, τα Μαθηματικά, τη Φυσική, τη Ψυχολογία αναφορικά με το εννοιολογικό περιεχόμενο των αφηρημένων εννοιών: χρόνος, αριθμός, άτομο, γλώσσα ή λέξη;
3. Πώς κατανοείτε τους πρακτικό προσανατολισμό της Φιλοσοφίας μέσα από τη γνώση και την άποψη του Αριστοτέλη, όπως παρατίθεται στο κείμενο 3 (απόσπασμα από τα Ηθικά Νικομάχεια του Αριστοτέλη);

Δ΄ Φάση διδασκαλίας: Αξιολόγηση της ενότητας

1. Αναφέρετε κάποια φιλοσοφικά ερωτήματα που μπορεί να γεννηθούν μέσα από την καθημερινή ζωή και τα οποία δεν μπορούν να απαντηθούν από συγκεκριμένες επιστήμες.
2. Αφού διαβάσετε το κείμενο 2, όπου ο Μάρκος Αυρήλιος διατυπώνει κάποιες βασικές απόψεις της Στωικής φιλοσοφίας, πιστεύετε πως η έννοια «στωικότητα»

Φιλοσοφία Β΄ Λυκείου

Κεφάλαιο 1^ο «Ξεκινώντας από την απορία»

που χρησιμοποιούμε στην καθημερινή μας ζωή παίρνει το ίδιο περιεχόμενο με τις αντιλήψεις της Στωικής Φιλοσοφίας;

3. Η «σχετικότητα» των εννοιών (βλ. παραπάνω για τη σχετικότητα της έννοιας «ομορφιά») μπορεί να λειτουργήσει ως επιχείρημα για τη στήριξη της άποψης του σοφιστή Ιππία αναφορικά με την ανεκτικότητα απέναντι σε άλλους ανθρώπους με διαφορετικές συνήθειες και αντιλήψεις από τη δική μας;